

kommanderede, er vanskeligt at definere. Jeg drager det frem, fordi det har nogen reel Betydning. De Arbejdere eller Funktionærer, som ville blive i Stillingen under Mobilisering eller Krigsforhold, ville nemlig aldeles naturnødvendigt under disse Forhold, hvor alt Arbejde styrtes ind over dem, blive anstrengte til deres alleryderste Evne. Mange af dem ville faktisk være udsatte for Fare ligesom de militære, der virkelig ere udkommanderede overfor Fjenden. Det vilde derfor være fuldstændig retfærdigt, om enhver af de Folk, her er Tale om, som staar i sin Stilling under Mobilisering eller Krigsforhold, fik denne Tid regnet dobbelt ved Beregningen af Pension. Dette „udkommanderede“ var i Loven af 6te April i Fjor udtrykt noget anderledes, idet der stod: de, der havde været i Arbejde eller Funktion ved Troppeafdelinger. Udtrykket „ved Troppeafdelinger“ er heller ikke heldigt, for det rummer netop for de civile Folk en vis Uklarhed. Naar der rent og klart stod: „i Arbejde eller Funktion“ — om man vilde, kunde man tilføje „i deres Stilling“ —, vilde det være meget mere betryggende for dem.

Jeg finder Anledning til at udtale min Glæde over § 5, som er en væsentlig Forbedring, idet den gør det mere klart, under hvilke Forhold Pensionsretten afbrydes. I den Anledning søgte jeg Klarhed hos den højtærede Minister i Fjor, og de Udtalelser, der fremkom, dels fra ham, dels fra mig i den Anledning, ere i det væsentlige optagne her og formede som Lovbestemmelser. Men noget savner jeg dog i § 5, idet der nemlig kun staar, at vedkommende betragtes som ude af Tjeneste og, hvis han træder ind igen, betragtes som ny antagen, hvis det har været Afbrydelse paa Grund af Tjenesteforseelse, der har medført Afskedigelse. Det havde været meget ønskeligt, om der med det samme havde været tilføjet: eller hvis vedkommende frivilligt eller uden sine foresattes Tilladelse har forladt sin Tjeneste eller nedlagt Arbejdet. Den etiske Betydning af en saadan Lov skulde jo være den at sammenknytte Institutionen og de højere Myndigheder nøje og solidarisk med de lavere stillede, som nyde Fordelen af Pensionen, og der tror jeg, at det har Betydning for begge Parter, at det staar rent og klart, at noget saadant som Arbejdsnedlæggelse er en utænkelig Ting. Man har i andre Lande set, at Funktionærer have givet sig til at drøfte, hvorvidt de kunde nedlægge deres Arbejde eller rende fra det. Det er højst fordærligt for

Samfundet i dets Helhed, naar det ikke staar rent og klart, at noget saadant kan og maa ikke finde Sted.

Endnu skal jeg bemærke, at der i § 5 findes et Udtryk, som er alt andet end velklingende, nemlig den „pensionsberettigede“ Tjenestetid. Det har jo ikke meget at sige, men det er af de Ord, man stødes over, naar man træffer paa dem.

Jeg vil gerne bede den højtærede Finansminister udtale sig om, hvorvidt de to Udtryk, som jeg kunde tænke mig ændrede, nemlig Udtrykket „Arbejdsmand uden Brikke“ og Udtrykket „udkommanderede“ muligvis endnu kunde lade sig rette.

Finansministeren (*Vilhelm Lassen*):

Angaaende den hvilende Pensionsret skal jeg blot sige følgende: Det er ganske naturligt, at man gør sine Erfaringer, efterhaanden som disse Pensionslove for løse Arbejdere, som vi nu have vedtaget i denne Række af Aar, komme til at virke. Det er jo et ganske nyt Felt, vi her have begivet os ind paa, og man kan ikke sige andet, end at det maaske er ret dristigt at gaa til, saaledes som vi begyndte med Statsbanernes Arbejdere, at pensionere saadanne Arbejdere og paa dette Forhold ganske simpelt at overføre Reglerne i den almindelige Pensionslov, Loven af 24. Februar 1858, der er given for kongelige Embedsmænd. Senere er man gaaet videre, det ene Skridt efter det andet, og har gjort det samme for en Række andre Arbejdere. Det har hele Tiden staaet mig ganske klart, at vi her vare inde paa et Omraade, hvor Lighed mellem de pensionsberettigede ikke ganske kunde gennemføres. Det er jo klart, at for en Embedsmand, som er fast bunden til Staten, som har ganske faste Pligter, for hvilke der gives faste Lovregler, er Forholdet et helt andet end for en Mand, der arbejder for Time- eller Dagløn i en under Staten hørende Institution, som arbejder, naar der er Brug for ham, og ikke arbejder, naar der ikke er Brug for ham. Man maa derfor, som sagt, være forberedt paa, at man, efterhaanden som disse forskellige Pensionslove, der nu ere givne, komme til at virke, gør Erfaringer, som ville gøre det nødvendigt at foretage Ændringer i disse Love og træffe Bestemmelser, der nøje og særligt passe for de vedkommende. Endnu i Fjor, da vi behandlede den Lov, der traadte i Kraft den 6. April 1906, beholdt man sig til den gamle Formel, nemlig at følge Loven af 24. Februar 1858. Det var noget, som dette Ting havde ved-